

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/88/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111226292
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8111226292.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Ireny Dobňákovej a JUDr. Milana Šebeňa, v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176, proti žalovanej: F. Q., rod. L., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom X., X. P. XX, t.č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníčkou P. W., súdnou tajomníčkou Krajského súdu v F., o zaplatenie 258,82 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/49/2012 - 37 z 22.6.2012, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, t. j. vo výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba v časti o zaplatenie 58,25 eur, ako aj vo výroku o náhrade trov konania.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 124,05 eur s úrokmi z omeškania vo výške 0,024 % denne od 27.4.2010 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalším výrokom žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Zároveň rozhodol, že účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca v konaní proti žalovanej uplatnil nárok na zaplatenie istiny vo výške 258,82 eur a úrokov z omeškania vo výške 0,024 % denne z uvedenej sumy od 27.4.2010 do zaplatenia. Uplatnené nároky žalobca odvádza od Úverovej zmluvy uzavretej dňa 22.2.2009.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že účastníci uzavreli 22.2.2009 písomnú úverovú zmluvu, ktorou žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 210,- eur na kúpu konkrétneho tovaru. Žalovaná sa zaviazala tento úver uhrádzať 48 mesačnými splátkami po 6,51 eur. V zmluve je uvedená ročná úroková sadzba 20,01 %, RPMN 22,1 % a priemerná hodnota RPMN 34,49 %. Celkové náklady spotrebiteľa činia 102,48 eur. V texte, pod ktorým je podpis účastníkov zmluvy, nie je žiadna dohoda o zmluvnej pokute. Zmluvná pokuta je upravená až v úverových zmluvných podmienkach žalobcu, a to v rozdielnych ustanoveniach. Žalovaná úver nesplácala riadne a včas, preto listom z 26.4.2010 žalobca vyzval žalovanú na úhradu dlhu vo výške 271,84 eur v lehote 15 dní od spísania tohto listu. Žalobca v ňom oznámil žalovanej, že jej zosplatnil celý dlh z dôvodu, že nesplácala úver riadne a včas, a preto má uhradiť spolu s poskytnutým úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku. Tento list bol zasielaný žalovanej poštou. Právny vzťah medzi účastníkmi konania bolo potrebné posúdiť podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Zároveň je potrebné tento zmluvný vzťah posudzovať aj ako zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 a nasl. Obč. zák. v znení účinnom

od 1.1.2008. Po citácii ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 Obč. zák., § 39 Obč. zák. a § 41 Obč. zák. súd prvého stupňa uzavrel, že dohodnutá výška úrokov z úveru bola v predmetnej veci prijateľnou. Nezistil, žeby výška bola v rozpore so zásadou dobrých mravov. Zo splátkového kalendára však vyplynulo, že platby realizované žalovanou žalobca započítal aj na zmluvné pokuty (okrem pokuty za predčasnú splatnosť úveru) a tiež na upomienky. Preto súd posudzoval, či tak žalobca urobil dôvodne a či mu vôbec nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty alebo poplatku za upomienku vznikol. Pre posúdenie platnosti dohody o zmluvnej pokute súd prvého stupňa citoval v dôvodoch rozhodnutia ust. § 544 ods. 1, 2, § 40 ods. 1, 3 Obč. zák.. Zdôraznil, že dohoda o zmluvnej pokute musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Každá zmluva je totiž ukončená podpismi jej účastníkov, čo znamená, že účastník svojím podpisom potvrdzuje uzavretie dohody s tým obsahom, ktorý sa nachádza nad jeho podpisom. V tomto konkrétnom prípade sa však účastníci dohodli len na úverovej zmluve, ustanovenia o zmluvnej pokute sú uvedené mimo zmluvy, konkrétne v úverových podmienkach, a tu je prijatie záveru o písomnej dohode účastníkov ohľadom zmluvnej pokuty nepostačujúce. Žalovaná nepodpísala úverové podmienky, preto nemožno z toho vyvodiť, že účastníci uzavreli písomnú dohodu o zmluvnej pokute. Žalobca nedôvodne započítal platby žalovanej na zmluvné pokuty. Ak v konaní uplatňuje zmluvné pokuty vo výške 0,10 eur, 1,03 eur a 0,52 eur, žiadnym spôsobom žalobca nekonkretizoval, z čoho tieto pokuty pozostávajú. Jednu pokutu žalobca vyčíslil na sumu 56,60 eur, pri ktorej je poznámka o predčasnej splatnosti úveru. Pri absencii písomnej dohody o zmluvnej pokute však tieto nároky nebolo možné žalobcovi priznať. Po overení skutočnej výšky pohľadávky predstavujúcej 192,64 eur a po odpočítaní platieb žalovanej v rozsahu 68,59 eur súd žalobcovi priznal sumu 124,05 eur. Vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol. Úroky z omeškania, ktoré priznal žalobcovi, súd odôvodnil aplikáciou ust. § 517 ods. 1, 2 Obč. zák. a ust. § 3 ods. 1 Nar. vl. SR č. 87/1995 Z.z.. Zdôraznil pritom aj aplikáciu ust. § 153 ods. 2 O.s.p. i to, čo je uplatnené žalobcom v žalobe, a teda viazanosťou žalobným návrhom.

Výrok o náhrade trov konania súd prvého stupňa odôvodnil aplikáciou § 142 ods. 2 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Ten v obsahu podaného odvolania (podanie doručené súdu prvého stupňa 23.7.2012) i v písomnej odpovedi na výzvu odvolacieho súdu napadá tú zamietavú časť rozsudku súdu prvého stupňa, ktorou bola zamietnutá jeho žaloba „o zaplatenie ušlého úroku vo výške 56,50 eur“ a zmluvných pokút vo výške 1,65 eur. Vytyka súdu prvého stupňa, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že pre dohodu o zmluvnej pokute v predmetnej veci absentuje písomná forma. Dohodu o zmluvnej pokute možno uzavrieť buď samostatne alebo ako súčasť záväzkového právneho vzťahu, ktorého sa zmluvná pokuta týka. To, že dojednanie zmluvnej pokuty je upravené v úverových zmluvných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, v nadväznosti na zákonnú úpravu zmluvnej pokuty preukazuje, že bolo urobené písomne a formou, ktorú predpokladá zákon, a preto je v celom rozsahu aj platné. Písomná forma právneho úkonu spočíva v tom, že obsah prejavu je zachytený v texte listiny. Dôležité je, aby obsah listiny bol prístupný ľudskému vnímaniu. Písomnosť musí navonok predstavovať jeden uzavretý celok, aby sa zabránilo manipulácii s jeho jednotlivými časťami. Celistvosť listiny je zachovaná aj vtedy, ak jednota viacerých listín je spoznatelná z obsahu právneho úkonu a ak spolunáležitosť jednotlivých listín je nesporná. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky (26Cdo 2317/2006, 33Cdo 4377/2008, 33Cdo 3368/2008), súčasťou písomne uzavretej zmluvy sa stávajú aj tie listiny, ktoré sú označené v rámci zmluvných dojednaní za súčasť zmluvného textu, hoci neboli podpísané, a že zmluvné pokuty dohodnuté v predmetnej veci nie sú neprimerané. Ušlý úrok - pokuta predčasného splatenia úveru - je úrok po zosplatnení, ktorý by žalovaný nahradil pri riadnom mesačnom splácaní. Žalobca si naň uplatňuje nárok na základe úverových zmluvných podmienok podľa Hlavy 6 § 6. Tento nárok nie je možné považovať za sankciu, t.j. za pokutu v pravom slova zmysle. Ide o vyčíslenie ušlého úroku po zosplatnení, ktorý by bol pri riadnom splácaní započítaný v mesačných splátkach. Podľa právnej úpravy (odkazuje na § 2 písm. b/ zák. č. 258/2001 Z.z., § 497 a nasl. Obch. zák.) je žalovaná povinná ako dlžník platiť úroky z poskytnutého úveru od doby, kedy jej bol úver poskytnutý, až do jeho úplného zaplatenia. Úroky sú podľa § 121 ods. 3 Obč. zák. príslušenstvom pohľadávky. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Dojednanie o ušlom úroku a zmluvnej pokute v úverovej zmluve a v úverových zmluvných podmienkach, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou, sú platné, zrozumiteľné. Žalovaná sa mala možnosť s nimi riadne oboznámiť. Preto aj tieto nároky sú dôvodne uplatnené. Žalobca navrhuje, aby odvolací súd v tejto

odvolaním napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobcovi priznal nárok na ušlý úrok vo výške 56,50 eur a zmluvnej pokuty vo výške 1,65 eur.

Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

Odvolací súd predtým, než preskúmal napadnutý rozsudok i konanie, ktoré mu predchádzalo, výzvou z 12.3.2013 pod č.k. 14Co/88/2012 - 53 vyzval žalobcu, aby upresnil podané odvolanie najmä v časti týkajúcej sa jeho rozsahu. Podaním z 18.3.2013 žalobca potvrdil, že namieta tú zamietavú časť výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorá sa týka zamietnutia žaloby o zaplatenie ušlého úroku vo výške 56,50 eur a zmluvných pokút vo výške 1,65 eur. Po takomto objasnení rozsahu podaného odvolania odvolací súd dospel k záveru, že je možné prejednať podané odvolanie i bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Preskúmal napadnutý rozsudok i konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p.. Bol teda viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, nad rámec ktorých nebol oprávnený ani povinný rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmať. Výnimkou sú len prípadné vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ako je uvedené vyššie, odvolaním nebol napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovené, ani tá časť zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorá je mimo rámca podaného odvolania, teda mimo rámca, ktorým sa napadá zamietnutie žaloby o zaplatenie sumy 56,50 eur a sumy 1,65 eur (spolu 58,25 eur).

Odvolací súd ako súvisiaci výrok potom mal predmetom prieskumu aj výrok o náhrade trov konania.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku vo vyššie uvedenom rozsahu, v zmysle uplatnených odvolacích dôvodov, odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu či zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa v jeho odvolaním napadnutej časti.

Pre rozhodnutie vo veci je určujúcim to, čo je možné pri aplikácii ust. § 153 ods. 1 O.s.p. považovať za skutkový základ rozhodnutia vo veci. Pre aplikáciu tohto ustanovenia je relevantným to, aké skutočnosti účastníci produkovali pred súdom prvého stupňa a aké dôkazy preto označili. Vychádzať pritom treba zo žalobného návrhu, t.j. z toho, čo žalobca urobil predmetom súdneho konania. Predmetom súdneho konania je ním formulovaný navrhovaný rozsudový výrok a skutkové zdôvodnenie podanej žaloby. Zo skutkového zdôvodnenia podanej žaloby je potrebné vychádzať aj pri skutkovom závere, aký súd prvého stupňa urobil v predmetnej veci. Treba zdôrazniť aplikáciu ust. § 153 ods. 2 O.s.p., na ktorý odkázal súd prvého stupňa, aj keď v inej súvislosti, v dôvodoch svojho rozhodnutia.

Z obsahu žalobného návrhu doručeného súdu prvého stupňa 26.9.2011 vyplýva len stručné zdôvodnenie uplatneného nároku s odkazom na uzavretú úverovú zmluvu a na neplnenie povinnosti žalovanej, vyplývajúcej jej z uzavretej úverovej zmluvy. Žalobca pripojil k žalobe Úverovú zmluvu zo dňa 22.2.2009 i úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.. Okrem toho je k žalobe pripojený splátkový kalendár zmluvy i výzva na zaplatenie celého úveru (č.l. 7 až 8 spisu). Z týchto dvoch posledných listín, ktoré boli pripojené k žalobe, vyplýva okrem iného to, že žalobca vyčíslil v splátkovom kalendári okrem iného zmluvnú pokutu I. dňa 8.2.2010 na sumu 0,10 eur, zmluvnú pokutu II. dňa 18.2.2010 na sumu 1,03 eur a zmluvnú pokutu III. z 8.3.2010 na sumu 0,52 eur. Okrem toho dňa 26.4.2010 vyčíslil pokutu (predčasná splatnosť úveru) na sumu 56,60 eur. Aj v liste z 26.4.2010 žalobca vyzýva žalovanú na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške ušlého úroku. Na výzvu súdu prvého stupňa žalobca odpovedal podaním z 30.5.2012, v ktorom odkázal na to, že o pokute za predčasnú splatnosť úveru pojednáva Hl. 6 § 6 v ÚZP.

Žalobca pred súdom prvého stupňa skutkovo odôvodňuje nároky na zaplatenie týchto súm ako zmluvnú pokutu. Aj § 6 Hlavy 6 ÚZP zdôrazňuje povinnosť klienta uhradiť spoločnosti súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku.

Skutkové tvrdenia žalobcu a napokon aj ním predložené listinné dôkazy nevzbudzujú pochybnosti o tom, že pred súdom prvého stupňa tieto nároky žalobca odôvodňoval ako nároky z uzavretej dohody o zmluvnej pokute. Podmienkou ich priznania je písomné uzavretie takejto zmluvy tak, ako to správne v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol súd prvého stupňa. Ani odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že uzavretie takejto dohody medzi žalobcom a žalovanou v predmetnom konaní absentovalo. Ak žalobca odkazuje na judikatúru vyplývajúcu z rozsudku NS ČR 26Cdo 2317/2006, tak odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti tých záverov, na ktoré poukázal Najvyšší súd ČR. Ak sa žalobca domáha aplikácie tohto rozhodnutia, musí si uvedomiť aj to, že dohoda o zmluvnej pokute je iným právnym úkonom než úverová zmluva. Súčasťou písomne uzavretej zmluvy sa môžu stať aj listiny označené v rámci zmluvných dohodnutí za súčasť zmluvného textu, ale nemôže ísť o takýto spôsob uzavretia aj inej zmluvy, ktorá by mala na túto zmluvu nadväzovať. Dohoda o zmluvnej pokute je nepochybne dohodou inou a pri aplikácii ust. § 544 ods. 1, 2 O.s.p. nemôže byť urobený záver o platnom uzavretí takejto dohody len odkazom v texte inej zmluvy. Ak súd prvého stupňa pri absencii písomnej formy dohody o zmluvnej pokute žalobný návrh v časti o zaplatenie zmluvných pokút vo výške 0,10 eur, 1,03 eur a 0,52 eur a zmluvnej pokuty za predčasnú splatnosť úveru vo výške 56,60 eur zamietol, je v tejto časti jeho rozhodnutie správne. Preto ho odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Ako súvisiaci výrok bol potvrdený aj výrok o náhrade trov konania. Ani odvolací súd totiž nedospel k záveru o zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej a procesný výsledok pred súdom prvého stupňa odôvodňoval aplikáciou ust. § 142 ods. 2 O.s.p.. Preto aj v časti vo výroku o náhrade trov konania odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odvolacom konaní žalobca bol neúspešný. Žalovaná úspešná v odvolacom konaní si nárok na náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila. Pri aplikácii ust. § 224 ods. 1, § 251 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. odvolací súd účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.